

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами анкетування
здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального
розвитку»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось онлайн.

Анкетування проведено за II семестр 2022-2023 навчального року. Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку». Опитування проводилось за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти», «Якість викладання».

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою, в розрізі років навчання здобувачів вищої освіти.

2. Результати опитування за анкетною «Якість освітньої програми»

В опитуванні взяли участь 29 респондентів, що складає 90,6% від загальної кількості студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку». Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№		Так (%)	Ні (%)
1	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	79,3	20,7
2	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	82,8	17,2
3	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП вашої спеціальності?	20,7	79,3
4	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	13,8	86,2
5	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	89,7	10,3

Аналізуючи відповіді здобувачів освіти на питання анкети щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням, слід зазначити, що 89,7% респондентів дали позитивну відповідь, що є підтвердженням високої якості змістової складової освітньої програми. Досліджуючи відповіді студентів на інші питання анкети, можна зазначити, що 82,8% респондентів вважають достатнім обсяг практичної підготовки. 79,3% опитаних здобувачів відзначили відсутність порушення логіки викладання дисциплін. 86,2% опитаних здобувачів вказали на відсутність дублювання змісту навчального матеріалу навчальних дисциплін за освітньою програмою, 13,8% студентів зазначили, що зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу. На

запитання «Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?» позитивну відповідь дали 79,3% опитаних студентів.

Стосовно змісту освітньо-професійної програми, пропозицій вилучення окремих дисциплін не було, були пропозиції переглянути зміст дисциплін «Землезнавство» і «Фізична географія материків і океанів» задля уникнення їх дублювання. Були внесені пропозиції щодо збільшення обсягу практичної підготовки, а також щодо збільшення обсягу дисциплін, які стосуються міського планування, геоінформаційних технологій.

За результатами опитування сформовано такі пропозиції щодо поліпшення змістового складнику освітньо-професійної програми:

1. Розглянути можливість посилення практичної підготовки з дисциплін освітньої програми.
2. Розглянути доцільність посилення теоретичної підготовки з дисциплін професійного спрямування та уникнення дублювання дисциплін.
3. Розглянути можливість посилення дисциплін, які стосуються міського планування і геоінформаційних технологій.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

В опитуванні взяли участь 29 респондентів, що складає 90,6% від загальної кількості студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку». Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що студенти ще не в повній мірі поінформовані про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми. Так, з твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились 62,1% респондентів, частково погодились 37,9% опитаних. Вважають, що мають можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою навчаються, 51,7% опитаних студентів, 45,5% частково з цим погоджуються, 3,4% не згодні. З твердженням, що мають можливість оцінювати роботу викладачів цілком згодні 75,9% опитаних здобувачів, частково згодні 21,1%. Ці результати свідчать про недостатньо високий рівень залученості здобувачів вищої освіти до процесів забезпечення якості освіти та інформування їх щодо управлінських рішень, прийнятих за результатами опитувань.

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що 79,3% респондентів вважають засоби і методи оцінювання результатів навчання справедливими. 58,6% опитаних здобувачів зазначили, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, частково з цим згодні 41,4% студентів. 48,2% респондентів цілком згодні, що отримують цей відгук дуже швидко, 51,8% згодні частково. 62,1% студентів відмітили, що цей відгук допоміг їм прояснити ті речі, які вони не розуміли, 37,9% частково згодні з цією думкою. 68,9% респондентів вказали, що під час навчання загальне ставлення викладачів до них було об'єктивним і неупередженим, 31,1% частково погодились.

З твердженням, що вивчені дисципліни є важливими для їх професійного зростання, цілком погодились 75,8% студентів.

4. Результати опитування за анкетною «Якість викладання»

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності. В цілому анкетування за даним блоком показало, що респонденти вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, добре організованими та підготовленими до занять.

За повнотою презентації дисципліни на початку курсу, системи та критеріїв оцінювання, загальних «правил гри» 55,2% респондентів оцінили викладачів освітньої програми на «відмінно», 29,9% - на «добре», 13,8% - на «задовільно», 1,1% - «погано». За показником організаційної культури викладача (вчасний початок та завершення лекцій та практичних робіт, дотримання розкладу) 51,7% студентів надали викладачам відмінну оцінку; 35,5% - оцінку «добре», 12,8% - оцінку «задовільно». За об'єктивністю та прозорістю оцінювання знань студентів 55,9% респондентів оцінили викладачів на «відмінно», 33,8% - на «добре», 10,3% - на «задовільно».

За критерієм чіткості, доступності, зрозумілості подачі матеріалу, умінням зацікавити 46,6% студентів оцінили роботу викладачів на «відмінно», 32,7% - на «добре», 20,7% - на «задовільно». За використання активних методів проведення занять (дискусії, рольові ігри, робота в малих групах, проекти та ін.) 23,6% респондентів поставили викладачам освітньої програми «відмінно», 52,3% - «добре», 17,2% - «задовільно», 6,9% - «погано». Критерій унаочнення матеріалу за допомогою різноманітних засобів (аудіо- та відеозаписи, картосхеми, таблиці та ін.) отримав відмінну оцінку 38,8% студентів, оцінку «добре» - 33,6%, «задовільно» - 20,7%, «погано» - 6,9%. Уміння мотивувати до поглибленого самостійного вивчення предмету (самостійне, додаткове вивчення) 48,3% респондентів оцінили на «відмінно», 24,2% - на «добре», 17,2% - на «задовільно», 10,3% - на «погано». За наявністю ефективного зворотнього зв'язку (аналіз виконаних студентами завдань, реакція на потреби студента, інформаційні запити групи) 58,6% студентів оцінили викладачів на «відмінно», 40,3% на «добре», 1,1% - на «задовільно». Уміння створити комфортне середовище, в якому кожен студент може проявити себе, 41,4% респондентів оцінили на «відмінно», 44,8% - на «добре», 13,8% - на «задовільно». Коректність та тактовність викладачів 72,4% респондентів оцінили на «відмінно», 27,6% - на «добре».

95,5% респондентів відмітили, що викладачі ознайомили їх зі списком рекомендованої літератури до курсу. 89,7% студентів підтвердили, що викладачі вчасно перевіряли їх письмові роботи. 20,7% респондентів зізнались, що практикували списування під час проведення самостійних письмових робіт.

Результати анкетування свідчать про недостатній рівень поінформованості здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти щодо порядку оскарження результатів заліків, іспитів; порядку перескладання заліків, іспитів; процедур реагування університету на порушення академічної доброчесності; процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті; слабку поінформованість студентів

щодо роботи психологічної служби університету.

Серед сильних сторін університету здобувачі вищої освіти відмітили професіоналізм, компетентність і контактність викладачів, доброзичливу атмосферу та позитивне ставлення викладачів до студентів, студентоцентрованість, можливість вільного вибору дисциплін.

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли недостатнє матеріально-технічне забезпечення, не завжди зручний розклад навчального процесу, недостатню кількість додаткових матеріалів по деяких дисциплінах.

Рекомендації за результатами анкетування

1. Посилити роботу щодо залучення студентів до процесів забезпечення якості освіти та інформування здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП на основі результатів анкетування.

2. Посилити роботу щодо поінформованості здобувачів вищої освіти щодо порядку оскарження результатів в заліків, іспитів; порядку перескладання заліків, іспитів; процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності; роботи психологічної служби університету.

3. Дослідити стан використання викладачами інноваційних методів навчання, активних методів проведення занять та методів мотивації студентів в процесі викладання дисциплін. Провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі активних методів проведення занять (дискусії, рольові ігри, робота в малих групах, проекти та ін.) та інноваційних технологій навчання.

4. Сприяти організації систематичних онлайн-опитувань студентів щодо якості діяльності науково-педагогічних працівників.

Результати опитування за анкетною «Якість викладання» доведені до відома декану геолого-географічного факультету, а також до кожного викладача. В цілому результати анкетування свідчать про високий рівень якості викладання навчальних дисциплін. За результатами анкетування сформовано такі рекомендації: на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, загальних «правил гри», їхнього обов'язкового дотримання упродовж вивчення навчальної дисципліни; звернути увагу викладачів на неприпустимість зневажливого ставлення до студентів; звернути увагу викладачів на ефективного зворотнього зв'язку на потреби студентів, інформаційні запити групи; звернути увагу викладачів, що іноді має місце таке порушення академічної доброчесності з боку студентів, як списування; провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі активних методів проведення занять (дискусії, рольові ігри, робота в малих групах, проекти та ін.), методів мотивації та заохочення студентів до самостійного вивчення матеріалу, інноваційних технологій навчання, зокрема, методів унаочнення матеріалу за допомогою різноманітних засобів.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітньо-професійної програми доведені до відома декана геолого-географічного факультету, гаранта освітньої програми «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» для обговорення на засіданнях Вченої ради факультету, кафедр,

робочої групи з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.